

Postanowienie z dnia 12 marca 2003 r.

I PZ 162/02

Na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek o sprostowanie lub wykładnię wyroku nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego.

Przewodniczący SSN Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN:
Katarzyna Gonera (sprawozdawca), Andrzej Kijowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 marca 2003 r. sprawy z powództwa Krzysztofa S. przeciwko Przedsiębiorstwu Robót i Usług Telekomunikacyjnych Spółce z o.o. „I.-T.” w G.W. o sprostowanie świadectwa pracy, na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 listopada 2002 r. [...]

o d r z u c i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2002 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim oddalił wniosek powoda Krzysztofa S. o sprostowanie i dokonanie wykładni wyroku tego Sądu z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie o sprostowanie świadectwa pracy.

Na powyższe postanowienie powód wniósł sporządzone osobiście zażalenie (nazwane „skargą”), w którym domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia z dnia 6 listopada 2002 r. w całości. Ponadto w piśmie tym wniósł o „stwierdzenie, że wyrok Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 października 2001 r. [...] został uzyskany za pomocą przestępstwa oraz podrobionych i przerobionych dokumentów, zgodnie z treścią art. 403 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.”, a ponadto „o stwierdzenie, że wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 kwietnia 2002 r. [...] został uzyskany za pomocą przestępstwa oraz podrobionych i przerobionych dokumentów, zgodnie z treścią art. 403 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.”. Pismu temu został nadany

bieg jako zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 6 listopada 2002 r. w przedmiocie sprostowania i dokonania wykładni wyroku z dnia 23 kwietnia 2002 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niedopuszczalne z kilku przyczyn. Ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 48, poz. 554) znowelizowano w istotny sposób instytucję zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego od postanowień sądu drugiej instancji. Zgodnie z art. 393¹⁸ k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje tylko na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające kasację (§ 1), a ponadto w sprawach, w których przysługuje kasacja, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 392 k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji (§ 2).

Przedmiotem zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego z 6 listopada 2002 r. nie było odrzuceniu kasacji, a zatem ocena dopuszczalności zażalenia do Sądu Najwyższego powinna być dokonana w oparciu o przepis art. 393¹⁸ § 2 k.p.c. Z tego punktu widzenia istotne jest ustalenie, czy po pierwsze - w sprawie tej przysługuje kasacja, po drugie - czy zaskarżone postanowienie kończy postępowanie w sprawie.

Przedmiotem postępowania było sprostowanie świadectwa pracy. Wynika to wyraźnie z pozwu i wielu innych pism procesowych wniesionych przez powoda, a także z treści wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Gorzowie Wielkopolskim z 30 października 2001 r. oraz wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim z 23 kwietnia 2002 r. Zgodnie z art. 392¹ § 2 pkt 2 k.p.c. w sprawach dotyczących świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych kasacja nie przysługuje. W związku z tym nie przysługuje również zażalenie do Sądu Najwyższego ze względu na wyraźne wyłączenie wynikające z art. 393¹⁸ § 2 k.p.c. Zażalenie jest zatem niedopuszczalne i podlegało odrzuceniu.

Poza tym postanowienie oddalające wniosek o sprostowanie i dokonanie wykładni orzeczenia nie ma charakteru postanowienia kończącego postępowanie w

sprawie w rozumieniu art. 393¹⁸ § 2 k.p.c. W orzecznictwie i piśmiennictwie przyjmuje się, że za kończące postępowanie w sprawie można uznawać postanowienia, których uprawomocnienie się zamyka drogę do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty przez sąd danej lub wyższej instancji, jeżeli w chwili ich wydania sąd jest zwolniony z obowiązku dalszego rozpoznawania sprawy, albo postanowienia stwierdzające wystąpienie okoliczności powodującej niedopuszczalność kontynuowania postępowania zmierzającego do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty przez sąd danej lub wyższej instancji, jeżeli w chwili jego wydania sąd jest zwolniony z obowiązku dalszego rozpoznawania sprawy. Inaczej mówiąc, za kończące postępowanie w sprawie nie może być uznane postanowienie dotyczące kwestii ubocznej, wypadkowej, niezwiązanej bezpośrednio z istotą sprawy. Do takich kwestii należy sprostowanie lub wykładnia orzeczenia. Wniosek taki wynika również z wykładni systemowej. Zgodnie z art. 394 § 1 k.p.c., zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia, których przedmiotem jest któraś z kwestii enumeratywnie wyliczonych w tym przepisie. Wśród tych kwestii znajduje się również sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa (art. 394 § 1 pkt 8 k.p.c.). Oznacza to, że przepis art. 394 k.p.c. nie traktuje postanowienia sądu pierwszej instancji odmawiającego sprostowania lub wykładni orzeczenia jako kończącego postępowanie w sprawie. Podobnie materię tę należy potraktować na gruncie art. 393¹⁸ § 2 k.p.c. W związku z tym należy przyjąć, że na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek o sprostowanie lub wykładnię wyroku (odmawiające sprostowania lub wykładni wyroku) nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Rozstrzygnięcie to dotyczy kwestii niebędącej przedmiotem zasadniczego postępowania, a więc kwestii w tym sensie ubocznej. Wynika z tego, że zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji, którego przedmiotem jest sprostowanie lub wykładnia orzeczenia, jest niedopuszczalne.

Zażalenie jest niedopuszczalne także z innych względów.

Ustawą z dnia 24 maja 2000 r. (Dz.U. Nr 48, poz. 554) wprowadzono obowiązek odpowiedniego stosowania także do zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego (art. 393¹⁸ § 3 k.p.c.) przepisu art. 393² k.p.c. Zgodnie z tym ostatnim przepisem, kasacja powinna być sporządzona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, z wyłączeniem sytuacji, gdy stroną, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną lub jej przedstawicielem jest ad-

wokat lub radca prawny. W konsekwencji również zażalenie wniesione do Sądu Najwyższego powinno spełniać powyższe warunki. Dlatego na podstawie art. 393¹⁸ § 3 k.p.c. i art. 393² k.p.c. w związku z art. 397 k.p.c., art. 370 k.p.c. i art. 373 k.p.c. zażalenie na postanowienie z 6 listopada 2002 r. sporządzone i wniesione osobiście przez powoda jako osobę nieuprawnioną (pozbawioną zdolności postulacyjnej) jako niedopuszczalne podlegało odrzuceniu.

W związku z powyższym na podstawie art. 370 i 373 w związku z art. 397 § 2, art. 393¹⁸ § 2 i § 3, art. 393² i art. 392¹ § 2 pkt 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Pismu powoda nazwanego „skargą” został nadany bieg jako zażaleniu do Sądu Najwyższego na postanowienie Sądu Okręgowego z 6 listopada 2002 r. Tymczasem z treści tego pisma wynika, że może być ono potraktowane również jako skarga o wznowienie postępowania, na co wskazuje powołanie przez skarżącego podstaw wznowieniowych - przytoczonych na wstępie - oraz wniosków charakterystycznych dla skargi o wznowienie postępowania. Powinno to skłonić Sąd Okręgowy do rozważenia, czy pismu powoda nie należy nadać biegu właściwego dla skargi o wznowienie postępowania.

=====